

Charta för Demokrati i skolan

”Demokrati är när
man tänker på nåt man
tror är bra för alla och
vad andra tror”
Elev i årskurs 9

Charta för demokrati genomfördes som en del av stadens demokratisatsning inför jubileumsåret 2021, under rubriken Ungt inflytande. I projektet deltog elever och lärare på fem skolor i demokratiska samtal.

Modell för att utveckla demokrati

I chartaarbetet skapades en modell som kan synliggöra och utveckla demokrati i skolan. Den lyfter fram de demokratiska handlingarna och visa på hur demokrati normeras av lärare och elever varje dag i skolan:

Demokratiska
innehållet

Demokratiska
principer

Demokratiska
verktyg

Handlingar
i vardagen

Det demokratiska innehållet är en hänvisning till skolans styrdokument där skolan ska förmedla samhällets demokratiska värden som öppenhet, frihet, rättighet, skyldighet och ansvar. Demokratiska principer handlar om hur vi är och gör mot varandra, det vill säga hur vi normerar demokrati genom deltagande, tillit, omsorg, ömsesidighet, allas lika värde, bemötande.

Demokratiska verktyg innebär metoder, regler och annat som används för att göra demokrati, till exempel samtal, samarbete, konfliktlösningssätt, beslut. Demokratiska handlingar handlar om hur vi gör varje dag i skolan.

Kontakta oss

Om du vill veta mer om projektet Charta för demokrati kan du kontakta:
center.for.skolutveckling@educ.goteborg.se

Åtta viktiga områden för demokrati i skolan

I projektet Charta för demokrati har elever och lärare intervjuats för att identifiera de demokratiska vardagliga handlingarna. Utifrån intervjusvaren identifierades åtta områden som är arenor för att göra demokrati i skolan.

Samtal. Samtal används i de flesta sammanhang som har med kommunikation och lärande att göra och är det viktigaste demokratiska verktyget.

Sammanhang och gemenskap. Skolan genomsyras av en vi-anda som alla känner till och vill ingå i. Skolan ska vara en trygghet för eleverna och ett viktigt socialt sammanhang utanför familjen.

Samarbete och samarbetsformer. För att få ett sammanhang, en social sammanhållning, att fungera och föra skolans arbete framåt behöver vi samarbeta och hitta former för samarbetet.

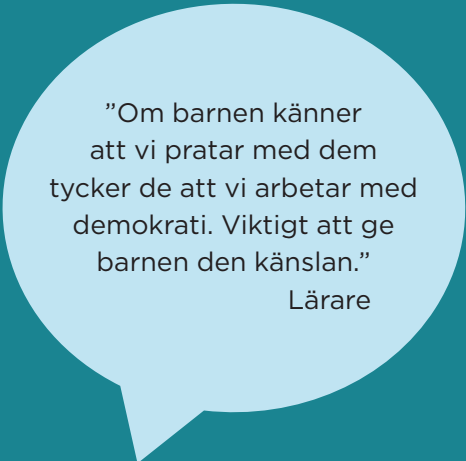
Tillit och ömsesidighet. Tillit måste finnas mellan eleverna, mellan elever och lärare och till samhället i övrigt, men också till den egna förmågan. Tilliten innebär att hjälpa och stödja varandra.

Konflikter. Synen på konfliktens roll som ett demokratiskt uttryck och att se sättet att hantera den som en lärsituation är viktigt för att kunna utveckla det sociala samspelet på en skola.

Delaktighet i planering och lärande. Elever behöver få utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Lära sig och lära sig att lära. Alla barn är unika och var och en måste också kunna utveckla sitt eget lärande, sitt eget tänkande utifrån sina egna förutsättningar och i samspel med andra. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet.

Fatta beslut. I en demokrati delar vi på makten, i skolan precis som i samhället i övrigt. Vi ser olikheter som en styrka när vi fattar beslut och förstår vikten av ungas delaktighet för ett demokratiskt samhälle.

”Om barnen känner att vi pratar med dem tycker de att vi arbetar med demokrati. Viktigt att ge barnen den känslan.”

Lärare